

εκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἐνδιαφέρονται μὲ μικροφιλότιμον ἰδιοτέλειαν νὰ ὑπερασπίζωνται τὸ ἴδιόν των ἔργον, τὰ Εἰδῶλα τοῦ παρελθόντος, εὐρίσκουν — καὶ τοὺς δίδονται, εἶν' ἡ ἀλήθεια — πολλὰ ἐπιχειρήματα διὰ νὰ προσβάλλουν καὶ νὰ γελωτοποιήσουν τοὺς νεωτεριστάς· ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς Εὐᾶς δὲν ὑπάρχει σόφισμα ποῦ νὰ μὴ μποροῦν νὰ τὸ ὑποστηρίξουν οἱ υἱοὶ τῆς, ὅταν μάλιστα τὰ νέα πράγματα παρακολουθοῦνται πάντοτε ἀπὸ τὰς ὑπερβολὰς τοῦ συστήματος· δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἡ λατρεία τοῦ Ἀκαταλήπτου, καθὼς τὴν ὠνόμασεν ὁ Ρενγὸν (ἐν Pall Mall Budget 28 Ἰανουαρ. 92) ἀποτελεῖ μέγαν καὶ παράδοξον κίνδυνον, ἂν ὅχι διὰ τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν, ὅπως ἀπεφάνθη ὁ μέγας ἀνὴρ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον δι' ὠρισμένας αὐτῆς αἰρέσεις· ἐκτὸς ἂν κατανοητῆ — καὶ κατενοήθη ἤδη ἀπὸ μερικοὺς — ὅτι ἀνάγκη ὑπάρχει ἀμυβιαίων παραχωρήσεων καὶ ἐκ μέρους τῆς ξηρᾶς πραγματικότητος, ὅπως τὴν ἐπιτηδεύεται ὁ νατουραλισμὸς καὶ τοῦ ἀκράτου ἰδανισμοῦ καὶ μυστικισμοῦ ὅπως τὸν ἐννοεῖ ὁ συμβολισμὸς. Βέβαια ὁ συμβιβασμὸς δὲν θεωρεῖται ἀπ' ὅλους γενναῖον πρᾶγμα (γιατὶ νὰ μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ ὁ ἀμίμητος Συμβιβασμὸς τοῦ Ψυχάρη; παρεμπιπτότως Ἰσως) εἶναι τοῦλάχιστον τόσον κακὸν ὅσον καὶ ἡ ἔλλειψις ἐπιστημονικοῦ θάρρους, ἡ ὁποία κατὰ τὸν πολὺν πλέον ἰδρυτὴν τῆς συγκριτικῆς Μυθολογίας, τὸν Max Müller αἰσταμάτησεν στὴν ἀρχὴν περισσότερα τοῦ ἐνὸς μεγάλα συστήματα, ποῦ στὸ τέλος ἐτελειώθησαν καὶ ἐθαυμάσθησαν, καὶ τῶν ὁποίων οἱ δημιουργοὶ στὰ πρῶτα τοὺς δὲν μπόρεσαν νὰ κάμουν παρὰ δειλὰ καὶ ἀβέβαια βήματα».

I. N. ΓΡΥΓΙΑΡΗΣ

τλφ. φιλ.

ΟΡΛΑ.

Ἄϊατρος Μαράνδος, φρενολόγος ἀπολαύων μεγίστης φήμης, προσεκάλεσε τρεῖς συναδέλφους του καὶ τέσσαρας σοφοὺς μύστας τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν νὰ διέλθουν δι' ὀλίγον ἀπὸ τὸ φρενοκομεῖον, τὸ ὁποῖον διηύθυνε, διὰ νὰ τοὺς παρουσιάσῃ ἕνα τῶν ἀσθενῶν του.

Μόλις οἱ φίλοι του ἤλθον, αἰθὰ σᾶς καθυποβάλλω, εἶπεν, ἀσθένειαν παράδοξον καὶ ἐμπνέουσαν μεγάλην ἀνησυχίαν· ἄλλως τε κρίνω περιττὸν νὰ σᾶς ὁμιλήσω περὶ τοῦ πελάτου μου· θὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἴδιος»· ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ προσεκάλεσε τὸν ὑπηρέτην, ὅστις εἰσήγαγεν ἄνδρα ὠχρότατον, πτωματικῆς ἰσχνότητος, ὅπως εἶναι ἰσχυροὶ μερικοὶ παράφρονες κατεχόμενοι ἀπὸ ἔμμονόν τινα σκέψιν, καθ' ὅτι ἡ νοσηρὰ σκέψις καταβιβρώσκει τὴν σάρκα περισσότερον ἀπὸ τὸν πυρετὸν καὶ τὴν φθίσιν.

Ἄφου ἔχαίρετῃσε καὶ ἐκάθισε κειζεύρω, εἶπε, κύριοι, τὸν λόγον δι' ὃν προσεκλήθητε ἐδῶ καὶ εἶμαι ἔτιμος νὰ σᾶς ἀφηγηθῶ τὴν ἱστορίαν μου, ὅπως μὲ παρεκάλεσεν ὁ φίλος μου Μαράνδος· ἐπὶ μακρὸν μ' ἐνόμιζε παράφρονα· σήμερον ἀμφιβάλλει. Δυστυχῶς δι' ἐμὲ δι' ὑμᾶς καὶ δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, θὰ μάθετε μετ' ὀλίγον ὅτι ἔχω τὸν νοῦν τόσον ὑγειᾶ, τόσον διορατικὸν ὅσον καὶ ὑμεῖς οἱ ἴδιοι.

Ἄλλ' ἄς ἀρχίσω ἀπὸ τὰ συμβάντα, ἀπλοῦστατα ἀπὸ αὐτὰ ταῦτα τὰ συμβάντα. Ἰδοὺ αὐτά: Εἶμαι τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐτῶν, ἄγαμος καὶ ἀρκετὰ πλούσιος διὰ νὰ ζῶ μὲ σχετι-

κὴν τινα χλιδὴν. Κατῴκουν εἰς ἰδιοκτησίαν μου παρὰ τῆ Σηκουάνᾳ εἰς Βιεσσάρ πλησίον τοῦ Ρουέν. Ἄγαπῶ τὸ κυνήγιον καὶ τὴν ἀλιείαν· ὅθεν εἶχον ὀπισθεν μὲν τοῦ οἰκῆματός μου, ἄνω τῶν βράχων τῶν ἐπισκιαζόντων αὐτό, τὸ ὠραιότερον δάσος τῆς Γαλλίας τὸ τοῦ Ρουμάρ, ἔμπροσθεν δὲ τὸν ὠραιότερον τῶν ποταμῶν της. Τὸ οἰκῆμά μου εἶναι πελώριον, λευκὸν βεβαμμένον ἔξωθεν, ἀρχαῖον, κομψόν, ἐν τῷ μέσῳ μεγάλου κήπου καταφύτου ἀπὸ ὠραῖα δένδρα καὶ προχωροῦντος μέχρι τοῦ δάσους κλιμακτιδὸν διὰ τῶν πελωρίων βράχων, περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησα πρὸ μικροῦ. Τὸ προσωπικόν μου συνίσταται, ἢ μᾶλλον συνίστατο, ἐξ ἐνὸς ἀμαξήλατου, ἐνὸς κηπουροῦ, ἐνὸς θαλαμηπόλου, μιᾶς μαγείρου καὶ μιᾶς ὑπηρετρίδας, ἣτις ἦτον τρόπον τινα καὶ οἰκονόμος· οὗτοι ὅλοι συνέζων μετ' ἐμοῦ ἀπὸ δέκα μέχρι δεκαεξέ ἐτῶν, μ' ἐγνώριζαν, ἐγνώριζαν τὸ οἰκῆμά μου, τὸν τόπον καὶ πᾶν ὅ,τι ἐσχετιζέτο μὲ τὸν βίον μου· ἦσαν καλοὶ καὶ ἡσυχαὶ ὑπηρεταί· τοῦτο ἐνδιαφέρει πολὺ δι' ὅτι θὰ εἶπω.

Προσθέτω δὲ ὅτι ὁ Σηκουάνας ὅστις ρέει πρὸ τοῦ κήπου μου εἶναι πλωτὸς μέχρι τοῦ Ρουέν, καθὼς βεβαίως τὸ γνωρίζετε, καὶ ὅτι καθ' ἐκάστην ἔβλεπον διερχόμενα μεγάλα πλοῖα, ἰστιοφόρα καὶ ἀτμοκίνητα, προερχόμενα ἐξ ὄλων τῶν σημείων τῆς γῆς.

Ἔτος συνεπληρώθη κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον, ἀφ' οὔτου κατελήφθην διὰ μιᾶς ἀπὸ παράδοξον καὶ ἀνεξήγητον ἀδιαθεσίαν. Κατ' ἀρχὰς νευρικὴ ἀνησυχία μὲ ἐκράτει ἄγρυπνὸν ὀλοκλήρους νύκτας, μὲ τοιοῦτον ὑπερρεθισμὸν, ὥστε ὁ ἐλάχιστος κρότος μ' ἔκαμνε νὰ σκιρτῶ. Ὁ χαρακτήρ μου ἐδυστρέπησε· κατελαμθανόμην αἰφνιδίως ἀπὸ ἀνεξήγηταν ὀργῆν· πρεσεκάλεσα ἱατρὸν ὅστις μοῦ διέταξε βρωμιούχον κἄλι καὶ ψυχρολουσίας.

Ἦρχισα τακτικῶς νὰ ἐφαρμόζω τὴν διαίταν ἣν μοῦ διέγραψεν ὁ ἱατρός· καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐπανῆλθεν ὁ ὕπνος μου, ἀλλ' ὕπνος τρομερώτερος τῆς ἀγρυπνίας. Μόλις ἐπιπτον ἐπὶ τῆς κλίνης ἐκλείον τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἐξουδενίζομην. Μάλιστα ἐβυθίζομην εἰς τὸ μηδέν, τὸ τέλειον, τὸ ἀπόλυτον μηδέν, εἰς εἶδος θανάτου ὀλοκλήρου τῆς ὑπάρξεώς μου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θανάτου μὲ ἀπέσπα ὀρμητικῶς, φρικωδῶς, ἢ τρομερὰ αἰσθησις καταπληκτικοῦ βάρους ἐπὶ τοῦ στήθους μου καὶ ἐνὸς στόματος ἐπάνω εἰς τὸ στόμα μου τὸ ὁποῖον μοῦ ἀπερρόφα τὴν ζωὴν. "Ω! αἱ διαταράξεις ἐκεῖναι! δὲν γνωρίζω τίποτε φρικωδέστερον.

Φαντασθῆτε ἄνθρωπον κοιμώμενον, τὸν ὁποῖον δολοφονοῦν καὶ ἐξυπνᾷ μὲ μάχαιραν εἰς τὸν λάρυγγα, ὅστις ρογγάζει πλέων ἐν τῷ αἵματι, ὅστις δὲν δύναται πλέον νὰ ἀναπνεύσῃ, ὅστις ἀποθνήσκει καὶ ὅστις οὐδὲν ἐννοεῖ, ἰδοῦ!

Ἐγινόμην τρομακτικῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἰσχνότερος· αἴφνης δὲ παρετήρησα ὅτι καὶ ὁ ἀμαξήλατός μου ὅστις ἦτο παχύτατος, ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ γίνεται ἰσχνὸς ὅπως ἐγώ· ἐπὶ τέλους τὸν ἠρώτησα:

— Τί ἔχεις λοιπὸν, Γιάννη; εἶσαι ἀσθενής!

— Νομίζω, ἀπήντησεν, ὅτι ἐπαθα, τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν τοῦ Κυρίου... αἱ νύκτες μου καταστρέφουσι τὰς ἡμέρας μου.

Ἐσκέφθην λοιπὸν ὅτι πιθανὸν νὰ ὑπῆρχεν ἐν τῷ οἴκῳ μου πυρετώδης ἐπιθρεια ὀφειλομένη ἴσως εἰς τὴν γειννίασιν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔβαλα κατὰ νοῦν νὰ ἀναχωρήσω, μολοντί εὐρισκόμεθα ἀκόμῃ ἐν πλήρει ἐποχῇ τοῦ κυνηγίου· ὅτε παράδοξον συμβάν, τυχαίως παρατηρηθέν, ἔγεινεν ἀφορμὴ σειρᾶς ἀνακαλύψεων ἀπιστεύτων, φανταστικῶν, φρικωδῶν, αἵτινες μὲ ἠνάγκασαν νὰ μείνω.

Διψῶν ἐσπέραν τινά, ἔπιον ἥμισυ ποτήριον ὕδατος καὶ παρετήρησα ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι τῆς κλίνης μου τραπεζίου τοποθετημένη φιάλη ἦτο πλήρης μέχρι τοῦ ὑελίνου ἐπιπώματος.

Τὴν νύκτα μὲ κατέλαθε μία ἀπὸ τὰς φρικτὰς ἐκείνας ἐξεγέρσεις περὶ ὧν σὰς ἀνέφερα· ἤναψα τὸ κηρίον ὑπὸ τὸ κράτος δεινοῦ ἄλγους καὶ ὅταν ἠθέλησα νὰ πῶ ἐκ νέου εἶδον μετ' ἀπορίας ὅτι ἡ φιάλη ἦτο κενή· δὲν ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἡ κἀποιος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά μου, ἡ ἤμην ὑπνοβάτης!

Τὴν ἐπιούσαν ἐσπέραν ἠθέλησα νὰ κάμω τὴν αὐτὴν δοκιμὴν. Ἔκλεισα τὴν θύραν μου μὲ διπλὴν στροφὴν τῆς κλειδὸς διὰ νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς θὰ δυνηθῆ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Ἐκοιμήθην καὶ ἐξύπνησα καθὼς κἀθε νύκτα· κἀποιος ἔπιεν ὅλον τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον εἶχον ἰδῆ πρὸ δύο ὥρων.

Ποῖος ἔπιεν τὸ ὕδωρ τοῦτο; ἐγὼ βεβαίως· μολαταῦτα ἐνόμιζον νὰ ἤμην βέβαιος ὅτι οὐδεμίαν ἕκαμα κίνησιν κατὰ τὸν βαρὺν καὶ ἐπίμοχλον ὕπνον μου.

Τότε προσέτρεξα εἰς πανουργίας διὰ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι δὲν διέπραττον ἐγὼ ἀσυνειδήτως τὰς πράξεις ταύτας: ἔθεσα ἐσπέραν τινα πλησίον τῆς φιάλης τοῦ ὕδατος φιάλην παλαιοῦ οἴνου τοῦ Βορδῶ, ποτήριον γάλακτος, τὸ ὁποῖον ἀποστρέφομαι καὶ γλυκίσματα ἀπὸ σοκολάταν, τὰ ὅποια λατρεύω.

Τὰ γλυκίσματα καὶ ὁ οἶνος ἔμειναν ἀνέπαφα, τὸ γάλα καὶ τὸ ὕδωρ εἶχον ἐκλείψῃ· κατόπιν ἠλλαζά καθ' ἐκάστην τὰ ποτὰ καὶ τὰ ἐδέσματα. Ποτὲ δὲν ἤγγιζον τὰ στερεὰ καὶ πικρὰ πράγματα· ἀπὸ δὲ τὰ ποτὰ μόνον τὸ νωπὸν γάλα καὶ προπάντων τὸ ὕδωρ.

Ἄλλ' ἡ συγχερὰ αὕτη ἀμυβολία παρέμενον ἐν τῇ ψυχῇ μου: Δὲν ἤμην ἄρα γε ἐγὼ, ὅστις ἐγειρόμενος ἀσυναίσθητως ἔπινον πράγματα τὰ ὅποια ἀπεστρεφόμεν, ἐπειδὴ αἱ αἰσθήσεις μου βεβαρυμέναι ἀπὸ τὴν ὑπνοβατικὴν κατάστασιν, πιθανὸν νὰ παρήλλασον, νὰ ἔχονον τὰς συνήθεις ἀντιπαθείας τῶν καὶ νὰ ἀπέκτων νέας ὀρέξεις;

Τότε κατέφυγον εἰς νέαν πανουργίαν ἐναντίον μου· περιέβαλα ὅλα τὰ ἀντικείμενα τὰ ὅποια ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην νὰ ἐγγιχθῶσι μὲ λωρίδας λευκῆς μουσελίνης καὶ προσέτι τὰ ἐκάλυψα μὲ χειρόμακτρον ἐκ βατίστας. Κατόπιν ὅταν ἠτοιμαζόμεν νὰ κατακλιθῶ, ἐρρύπωσα τὰς χεῖρας μου, τὰ χεῖλη καὶ τὸν μύστακά μου μὲ κόνιν μολυβδοκονδύλου. Ὅταν ἐξύπνησα, εὐρίσκω ἀκηλίδωτα ὅλα τὰ ἀντικείμενα μολονότι εἶχον ἐγγιχθῆ, καθόσον τὸ χειρόμακτρον δὲν εὐρίσκετο ὅπως τὸ εἶχα θέσῃ καὶ ἐκτὸς τούτου εἶχον πῆρ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ γάλα. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ θύρα μου ἦτο κλειστὴ δι' ἀσφαλοῦς κλειθροῦ καθὼς καὶ αἱ θυρίδες τῶν παραθύρων μου, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς. Τότε ὑπέβαλα καθ' ἑαυτὸν τὴν τρομερὰν ταύτην ἐρώτησιν: Ποῖος λοιπὸν εἶναι καθ' ἐκάστην μετ' ἐμοῦ;

Ἐννοῶ, Κύριοι, ὅτι σὰς διηγούμαι αὐτὰ τροχάδην· μειδιᾶτε· ἦδη ἐσηματίσατε τὴν ιδέαν σας: « εἶναι τρελός ».

Ἦφειλον διὰ μακρῶν νὰ σὰς περιγράψω τὴν συγκίνησιν ἀνθρώπου, ὅστις κλεισμένος μόνος ἐν τῷ κοιτῶνι του, μὲ τὰς φρένας σῶας, παρατηρεῖ ἅφανε γίνεται, κατὰ τὸν ὕπνον του, ὀλίγον ὕδωρ ἀπὸ τὴν φιάλην· ὦφειλον νὰ σὰς δώσω νὰ ἐννοήσετε ἐκείνας τὰς βασάνους, ἀνανευμένους καθ' ἐκάστην ἐσπέραν καὶ καθ' ἐκάστην πρωΐαν, τὸν ἀκατανίκητον ἐκεῖνον ὕπνον καὶ τὰς ἔτι τρομερωτέρας ἐξεγέρσεις ἐκείνας.

Ἄλλ' ἐξακολουθῶ: Αἰφνης τὸ θαῦμα ἔπαυσε· δὲν ἤγγιζον πλέον τίποτε ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός μου· ἐτελείωσε· ἄλλως τε ἤμην καλύτερα· ἡ φαιδρότης μου ἐπανήρχετο, ὅταν αἰφνης μανθάνω ὅτι ὁ γείτων μου, κ. Σεγίτης, εὐρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἤμην καὶ ἐγὼ πρὸ τινος. Ἐπίστευσα ἐκ νέου εἰς τὴν πυρετώδη ἐπίδρασιν τοῦ τόπου· ὁ ἀμαξήλάτης μου μὲ εἶχεν ἐγκαταλείψῃ πρὸ μιννὸς πολὺ ἀσθενής. Ὁ χεμιὼν εἶχε παρέλθει· τὸ

ἔαρ ἤρχιζεν. Ἐνῶ μίαν πρωίαν περιεπάτου εἰς τὸν κήπὸν μου, εἶδον διακεκριμένως πλησίον μου τὸν κλῶνον ἐνὸς τῶν ὠραιότερων ρόδων νὰ σπάσῃ, ὡς εἰ ἀόρατος χεὶρ ἔκοπτεν αὐτόν· κατόπιν τὸ ρόδον ἠκολούθησε τὴν καμπύλην τὴν ὁποίαν θὰ διέγραφε βραχίων φέρων αὐτὸ πρὸς τὸ στόμα καὶ ἔμεινεν ἐκκερμές εἰς τὸν διαυγῆ ἀέρα, ὅπως μόνον, ἀκίνητον, τρομακτικόν, εἰς τριῶν βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Κυριευθεὶς ἀπὸ παράφορον τρόμον ἐρρίφθην ἐπ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸ ἀρπάσω. Δὲν εὔρον τίποτε, εἶχεν ἀφανισθῆ. Τότε μακνωδῶς ὠρίσθην ἐναντίον μου. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄνθρωπον σῶφρονα καὶ λογικὸν νὰ ἔχη τοιαύτας παρακρούσεις.

Ἄλλ' ἦτον ἄρα γε πραγματικῶς παρακρούσεις; ἐζήτησα τὸν κλῶνον καὶ τὸν εὔρον ἐπὶ τοῦ δενδρυλλίου νωπότατα τεθλασμένον μεταξὺ δύο ἄλλων ρόδων, ἅτινα ἔμεινον ἐπὶ τοῦ κλάδου, καθόσον ἦσαν τρία, τὰ ὁποῖα εἶχον κάλλιστα ἰδῆ.

Ἐπιστρέφω εἰς τὸν οἶκον μου ἐν ψυχικῇ ταραχῇ. Ἀκούσατέ μου, Κύριοι, εἶμαι ἡσυχος· δὲν ἐπίστευον εἰς τὸ παρὰ φύσιν, δὲν πιστεύω ἀκόμη καὶ σήμερον, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐβεβαιώθην, ὅπως εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, ὅτι ὑπῆρχε παρ' ἐμοὶ ἀόρατον ὄν, τὸ ὁποῖον μ' ἐσύχναζε, κατόπιν μ' ἐγκατέλειπε καὶ ἤδη ἐπανήρχετο.

Μετ' οὐ πολὺ ἔλαβα τοῦ πράγματος ἀπόδειξιν.

Κατ' ἀρχὰς διηγείροντο μεταξὺ τῶν ὑπηρετῶν μου καθ' ἐκάστην παράφοροι ξιφίδες διὰ μυρία πράγματα, ἀσήμαντα κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς πλήρη σημασίας δι' ἐμέ: Ποτήριον, ὠραῖον ἐνετικὸν ποτήριον, ἐθραύσθη μόνον του ἐν τῷ ἐστιατορίῳ ἐν πληρεὶ ἡμέρᾳ. Ὁ θαλαμηπόλος τὸ ἀπέδωκεν εἰς τὴν ὑπηρετρίαν, ἐκείνη εἰς τὴν μάγειρον, ἡ μάγειρος εἰς... δὲν γνωρίζω ποῖον. Θύραι κλεισθεῖσαι ἀφ' ἐσπέρας εὐρίσκοντο ἀνοικταὶ τὴν πρωίαν· ἔκλεπτον γάλα ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον. Ποῖος ἦτο; ποία ἡ φύσις του; νευρικὴ περιέργεια μειμιγμένη με ὀργὴν καὶ τρόμον μ' ἐκράτει ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς ὑπερβολικὸν ταραγμὸν.

Ἄλλὰ καὶ πάλιν ὁ οἶκος ἡσύχασε, καὶ πάλιν ἐπίστευσα εἰς ὄνειρα, ὅτε συνέβη τὸ ἀκόλουθον: Τῆ εἰκοστῇ Ἰουλίου, εἰς τὰς ἐννέα τῆς ἐσπέρας εἶχεν ὑπερβολικὸν καύσωνα· ἄφησα ἀνοικτὸν τὸ παράθυρον. Ὁ λαμπτήρ καιὼν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐφώτιζε τεῦχος τοῦ Musset ἠνεωγμένον εἰς τὴν «Nuit de Mai» καὶ ἐγὼ ἐξηπλωμένος ἐπὶ μεγάλῃς ἔδρας ἀπεκοιμήθην.

Θὰ ἐκοιμήθην περίπου τεσσαράκοντα λεπτά, ὅτε ἀνέωξα τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρὶς νὰ κάμω τὴν ἐλαχίστην κίνησιν, ἐξυπνήσας ἀπὸ δὲν γνωρίζω ποῖαν συγκίνησιν ἀλλόκοτον καὶ συγχευμένην. Κατ' ἀρχὰς οὐδὲν εἶδον, ἀλλ' ἔπειτα ἐξαίφνης μοὶ ἐφάνη ὅτι σελις τοῦ βιβλίου ἐστράφη μόνη τῆς. Οὐδεμίαν πνοὴ ἀνέμου εἰσῆλθεν ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἠπόρησα καὶ περιέμενον μετὰ τέσσαρα λεπτά εἶδον, μάλιστα εἶδον, κύριοι, με τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἐτέραν σελίδα ν' ἀνασηκωθῆ καὶ νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς προηγουμένης ὡς εἰ δάκτυλος τὴν εἶχε στρέψῃ. Ἡ ἔδρα μου ἐφαίνετο κενή, ἀλλ' ἐνόησα ὅτι ἦτον ἐκεῖ. Ἐκεῖνος! Περιέτρεξα τὸ δωμάτιον δι' ἐνὸς ἄλματος ὅπως τὸν κρατήσω ἐὰν ἦτο δυνατὸν... Ἄλλ' ἡ ἔδρα μου πρὶν φθάσω πλησίον τῆς ἀνετρέπη ὡς νὰ ἔφυγε κάποιος ἐνώπιόν μου· ὁ λαμπτήρ ἐπίσης ἀνατραπεῖς ἔσβυσε καὶ συνετρίβη ὁ σωλὴν του καὶ τὸ παράθυρόν μου συνεκρούσθη ὡς ἐὰν τὸ εἶχεν ὠθήσῃ κακοποιὸς τις διαφεύγων δι' αὐτοῦ.

Ἦρμυσα πρὸς τὸν κώδωνα καὶ ἐσήμανα· ὅταν ἦλθεν ὁ θαλαμηπόλος μου τῷ εἶπον: Ἀνέτρεψα καὶ ἔθραυσα τὰ πάντα, φέρε μου φῶς.

Δὲν ἐκοιμήθην πλέον δι' ὅλης ἐκείνης τῆς νυκτός· καὶ ὅμως ἐνδεχόμενον νὰ ὑπῆρξα παύγων τῆς φαντασίας· κατὰ τὴν ἐξέγερσιν αἰ αἰσθήσεις μένον συγχευμένα. Ἄραγε δὲν ἦμην ἐγὼ ὅστις ἀνέτρεψα τὴν ἔδραν καὶ τὸν λαμπτήρα ὀρμήσας ὡς παράφρων!

"Οχι δὲν ἤμην ἐγώ! τὸ ἐγνωρίζω τόσον καλῶς ὥστε νὰ μὴ δύναμαι ν' ἀμφιβάλλω οὔτε ἐπὶ στιγμὴν· καὶ ὅμως ἐπεθύμουν νὰ τὸ πιστεῦσω.

Περμεινάτε· ὁ "Ὄν! πῶς νὰ τὸν ὀνομάσω; ὁ "Αόρατος! ὄχι, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ· τὸν ἐβάπτισα "Ὀρλα. Διατί; "Αγνοῶ. Ὁ "Ὀρλα λοιπὸν δὲν μ' ἐγκατέλειπε πλέον. Εἶχον ἡμέραν καὶ νύκτα τὴν ἀντίληψιν, τὴν βεβαιότητα τῆς παρουσίας τοῦ ἀπροσίτου τούτου γείτονος καὶ ἐπίσης τὴν βεβαιότητα ὅτι μοὶ ἀφ' ἑρῆς τὴν ζωὴν μου ὦραν πρὸς ὦραν στιγμὴν πρὸς στιγμὴν. Τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ τὸν ἴδω μὲ παρῶργιζεν καὶ ἤναπτον ὅλα τὰ φῶτα τοῦ δωματίου μου ὡς νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν ἀνακαλύψω μὲ τὸ φῶς τοῦτο.

Τὸν εἶδον ἐπὶ τέλους! δὲν μὲ πιστεῦετε; καὶ ὅμως τὸν εἶδον. Ἐκαθήμεν ἔχων ἐνώπιόν μου ἓν οἰονδήποτε βιβλίον, μὴ ἀναγινώσκων πλὴν παραμονεύων ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠσθανόμην πλησίον μου. Βεβαίως ἦτο ἐκεῖ· ἀλλὰ ποῦ; τί ἔκαμε; πῶς νὰ τὸν φθάσω; . . . Ἀπέναντι ἦτο ἡ κλίνη μου, μεγάλη κλίνη μὲ κολώνας. Δεξιόθεν ἡ ἐστία, ἀριστερόθεν ἡ θύρα, ἦν εἶχον κλείση ἐπισταμένως, ὅπισθ' ἐν μου μέγα ἱακτιοφυλάκιον μὲ καθρέπτην ὅστις μ' ἐχρησίμευεν καθ' ἐκάστην καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἐσυνειθίζον νὰ κατοπτρίζωμαι ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν ὁσάκις διηρχόμην ἐνώπιόν του. Ὅθεν προσεποιοῦμην ὅτι ἀναγινώσκω διὰ νὰ τὸν ἀπατήσω καθόσον καὶ αὐτὸς μὲ παρεμύνηεν. Αἴφνης ἠσθάνθην, ἔσχον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἀναγινώσκει καὶ αὐτὸς ἄνωθεν τοῦ ὄμου μου, ὅτι ἦτο ἐκεῖ προσψαύων τὸ οὖς μου.

Ἠγέρθην στρεφόμενος τοσοῦτον ὀρμητικῶς ὥστε παρ' ὀλίγον ἐπιπτον. "Ἐφεγγε καὶ ἔβλεπέ τις ὡς ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ ὅμως δὲν διέκρινα ἑμαυτὸν ἐν τῷ κατόπτρῳ. Ἦτον καινουργές, διαυγές, πλήρες φωτὸς πλὴν τὸ ἀπεικόνισμά μου δὲν ἦτο ἐντὸς αὐτοῦ· καὶ ἰστάμην ἀπέναντι . . . Παρετήρουν τὴν μεγάλην στιλπνὴν ἕλυν ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω καὶ ἠτένιζον πρὸς αὐτὴν μὲ ἀλλοφροσύνης βλέμμα, καὶ δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ προχωρήσω αἰσθανόμενος ὅτι εὐρίσκειτο μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ κατόπτρου, ἐκεῖνος, καὶ ὅτι θά μου διαφύγει πάλιν, ἀλλ' ὅτι τὸ ἀσύλληπτον σῶμά του ἀπερρόφα τὸ ἀπεικόνισμά μου.

Πόσον ἐφοβήθην! Κατόπιν ἰδοῦ αἴφνης ἤρχισα νὰ διορθῶμαι ἐντὸς ἑμίχλης εἰς τὸ βάθος τοῦ κατόπτρου, ὡς διὰ μέσου ὄγκου ὕδατος καὶ μοῦ ἐφαίνετο ὅτι τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο διωλίθαιεν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ οὕτω τὸ ἀπεικόνισμά μου ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διεκρίνετο.— Ὁμοιάζε μὲ τὸ τέλος ἐκλείψεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἀπέκρυπτε δὲν ἐφαίνετο ἔχον σχῆμα ὠμισμένον, ἀλλ' εἶδος πυκνῆς διαφανείας καθισταμένης διαυγεστέρως μικρὸν κατὰ μικρόν. Τέλος ἠδυνήθην νὰ διακρίνω καθαρῶς ἑμαυτὸν ἐν τῇ ὑέλῳ, ὅπως ὅταν καταπτριζόμεν καθ' ἐκάστην.

Τὸν εἶδον καὶ μοὶ ἔμεινε ὁ τρόμος ὅστις καὶ σήμερον ἀκόμα μοῦ προξενεῖ ρίγος· τὴν ἐπιούσαν ἦλθον ἐδῶ καὶ παρεκάλεσα νὰ μὲ κρατήσουν. "Ἠδὲ, κύριοι, ἔλθωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα.

Ὁ ἱατρὸς Μαράνδος, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἀμφέβαλεν, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ μόνος του ταξίδιον εἰς τὰ μέρη μου.

Τρεῖς ἐκ τῶν γειτόνων μου προσεβλήθησαν ὅπως καὶ ἐγώ· εἶναι ἀληθές;

Ὁ ἱατρὸς ἀπήντησεν: — Εἶναι ἀληθές.

Τοὺς συνεβουλεύσατε ν' ἀφήνουν καθ' ἐσπέραν ὕδωρ καὶ γάλα ἐν τῷ κοιτῶνι των διὰ νὰ βεβαιωθῆτε ἐὰν θὰ ἐκλείψωσι. Τὸ ἔπραξαν· τὰ ρευστὰ ταῦτα ἐξέλιπον ὅπως καὶ παρ' ἐμοί;

Ὁ ἱατρὸς μετ' ἐπισήμου σοβαρότητος ἀπήντησεν! — Ἐξέλιπον!

Ὡστε Κύριοι, ὄν νέον, τὸ ὁποῖον βεβαίως θὰ πολλαπλασιασθῆ ἐντὸς ὀλίγου ὡς ἐπολλαπλασιασθίμεν καὶ ἡμεῖς ἐφάνη ἐπὶ τῆς Γῆς!

"Α! μειδιᾶτε! Διὰ τί; διότι τὸ ὄν τοῦτο διαμένει ἀόρατον. Ἀλλά, Κύριοι, ὁ ὀφθαλμὸς

ἡμῶν εἶναι ὄργανον τοσοῦτο στοιχειῶδες ὥστε μόλις δύναται νὰ διακρίνη τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑπαρξίν μας. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον εἶναι πολὺ μακρὰν τοῦ διαφεύγει. Ἄγνοεῖ τὰς μυριάδας τῶν μικρῶν ζώων, τὰ ὅποια ζῶσιν ἐντὸς μιᾶς σταγόνης ὕδατος. Ἄγνοεῖ τοὺς κατοίκους, τὰ φυτὰ, καὶ τὸ ἔδαφος τῶν πλησιεστέρων ἀστέρων· οὔτε κἀν κατορθώνει νὰ ἴδῃ τὸ διαφανές.

Θέσατε ἐνώπιον τοῦ ὀφθαλμοῦ καθαρὸν κρύσταλλον· δὲν θὰ τὸν διακρίνη καὶ θὰ μᾶς ρίψῃ ἐπ' αὐτοῦ καθὼς τὸ πτηνὸν κλειστὸν ἐν δωματίῳ θραύει τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν ὕλων. Δὲν διακρίνει ἄρα τὰ στερεὰ καὶ διαφανῆ σώματα, τὰ ὅποια οὐχ ἦττον ὑπάρχουσι· δὲν βλέπει τὸν ἀέρα διὰ τοῦ ὁποίου τρεφόμεθα, δὲν βλέπει τὸν ἀνεμον ὅστις εἶναι ἡ μεγαλύτερα τῆς φύσεως δύναμις, ἣτις ἀνατρέπει τὸν ἄνθρωπον, κρημνίζει κτίρια, ἐκρίζωνει δένδρα, διεγείρει τὴν θάλασσαν ἐν εἴδει ὑγρῶν ὀρέων δι' ὧν καταρρίπτει βράχους γρανίτου.

Τί τὸ παράδοξον ἐὰν δὲν διακρίνη νέον σῶμα, ἀπὸ τὸ ὅποῖον λείπει βεβαίως ἡ μόνη ιδιότης νὰ σταματᾷ τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας.

Διακρίνετε τὸν ἠλεκτρισμόν; καὶ ὅμως ἠλεκτρισμὸς ὑπάρχει. Τὸ δὲν τοῦτο, τὸ ὅποῖον ἀπεκάλεσα Ὀρλα, ὑπάρχει ἐπίσης.

Ποῖος εἶνε; Κύριοι, εἶνε ἐκεῖνος τὸν ὅποῖον ἡ Γῆ περιμένει μετὰ τὸν ἄνθρωπον! ἐκεῖνος ὅστις ἔρχεται διὰ νὰ μᾶς ἐκθρονίσῃ, νὰ μᾶς ὑποδουλώσῃ, νὰ μᾶς δαμάσῃ καὶ ἴσως νὰ τρέφεται δι' ἡμῶν καθὼς ἡμεῖς τρεφόμεθα διὰ τῶν βοῶν καὶ τῶν ἀγριοχοίρων. Ἀπὸ αἰῶνας ἤδη τὸν προαισθάνονται, τὸν φοβοῦνται καὶ τὸν προαγγέλου. Ὁ φόβος τοῦ ἀοράτου παρηκολούθει πάντοτε τοὺς πατέρας μας. — Ἦλθεν! Ὅλοι αἱ παραδόσεις τῶν νηρηίδων, τῶν βρυκολάκων τῶν διατρεχόντων τοὺς ἀέρας κακοποιῶν καὶ ἀδιαλήπτων, ὄντων περὶ αὐτοῦ ὀμίλου, περὶ αὐτοῦ, ὃν ὁ ἄνθρωπος ἀνήσυχος καὶ ἡδὴ τρέμων προησθάνετο. Καὶ ὅ,τι κάμνετε ὑμεῖς αὐτοί, κύριοι, ἀπὸ τινῶν ἐτῶν, ὅ,τι ἀποκαλεῖτε μαγνητισμόν, ὑποβολήν, ὑπνωτισμόν καὶ ὅπως ἄλλως— αὐτὸν μὲ πάντα ταῦτα προαναγγέλλετε, αὐτὸν προφήτεύτε.

Σᾶς λέγω ὅτι ἔφθασε. Κρυπτόμενος διατρέχει ἀνήσυχος καὶ αὐτὸς ὡς οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι· ἀγνοῶν ἔτι τὴν ἰσχύν του, τὴν ὁποίαν θὰ ἐννοήσῃ ἐντὸς ὀλίγου, πολὺ ταχέως. Καὶ ἰδοὺ, Κύριοι, διὰ νὰ τελειώω, ἀπόσπασμα ἐφημερίδος περιεληθούσης εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ προερχομένης ἐκ τοῦ Ρίου Ἰαννέρου. Ἀναγινώσκω: « Εἶδος ἐπιδημικῆς παραφροσύνης φαίνεται ὅτι ἐπέσκηψε πρὸ τινος εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Πολλῶν χωρίων οἱ κάτοικοι φεύγουσιν ἐγκαταλείποντες τὰς γαίας καὶ τὰς στέγας των, δίσχυριζόμενοι ὅτι ἀόρατοι ἔχιδναι τοὺς καταδιώκουσιν καὶ τοὺς κατατρώγουσιν διατρεφόμενοι ἐκ τῆς πνοῆς των κατὰ τὸν ὕπνον των καὶ αἷτινες ἐκτὸς τούτου δὲν πίνουσι παρὰ μόνον ὕδωρ καὶ ἐνίοτε γάλα. » Προσθέτω δ' ὅτι ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ νὰ καταληφθῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, τὸ ὅποῖον παρ' ὀλίγον νὰ μ' ὀδηγήσῃ εἰς τὸν τάφον ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα ὅτι εἶδον διερχόμενον βρασιλιανὸν τριῖστιον μὲ ἀναπεπταμένην τὴν σημαίαν του. . . . Σᾶς εἶχον εἰπεῖ ὅτι ὁ οἶκος μου ἦτο παρὰ τὸν ποταμόν, ὀλόλευκος. . . . Ἀναμφιβόλως ἦτο κεκρυμμένος ἐντὸς τοῦ πλοίου ἐκεῖνου. . . .

Κύριοι, δὲν ἔχω τίποτε πλέον νὰ προσθέσω.

Ὁ ἰατρὸς Μαριάνος ἠγέρθη καὶ ἐψιθύρισε :

— αὐτὸς ἐγώ! . . . Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε τρελός, ἢ ἐὰν καὶ οἱ δύο μας εἴμεθα τρελοί. . . ἢ ἐὰν. . . . ἐὰν ὁ διάδοχος μας πράγματι ἔφθασεν. . . .

[Μετάφρασις ἐκ τῶν τοῦ GUY DE MAUPASSANT.]

N. Θ. Φαληγεύς.